

FRANSUZ TILI DARSLARIDA INTERFAOL VA ZAMONAVIY USULLARDAN FOYDALANISH SAMARASI

Raxmonova Gulnoza Saidovna

*Buxoro viloyati G'ijduvon tumani 62-xorijiy tillarni o'qitishga ixtisoslashtirilgan
maktab internati fransuz tili fani o'qituvchisi*

Annotatsiya: ushbu maqolada fransuz tili darslarida interfaol va zamonaviy usullardan foydalanish samarasi, bugungi kunda fransuz tili fanini o'qitishga e'tibor haqida to'xtalib o'tilgan.

Ushbu maqolani yozishdan maqsad: umumta'lim maktablarida fransuz tilini o'qitishda interfaol usullardan foydalanish samarali ekanligini ko'rsatish va o'quv jarayonida qo'yilgan maqsadga erishishda nimalarga e'tibor berish lozimligini ta'kidlash.

Metodlar: "So'zlar zanjiri", "To'rtinchisi ortiqcha", "So'zlar bahsi", "Bilgan bilag'on, bilmagan topog'on".

Natija: fransuz tili darslarida zamonaviy texnologiyalardan foydalanish bo'yicha ko'nikmalarni shakllantirish.

Kalit so'zlar: fransuz tili, nazariya, amaliyot, tajriba, ehtiyoj, metodlar, zamonaviy texnologiyalar, metodik kitoblar, innovatsiya, targ'ibot, ilmiy...

**The effectiveness of using interactive and modern methods in French
language classes**

Rakhmonova Gulnoza Saidovna

Gijduvan District, Bukhara Region

62 specialized in teaching foreign languages

boarding school French language teacher

Abstract: this article focuses on the effectiveness of using interactive and modern methods in French language classes, attention to the teaching of French language today.

The purpose of writing this article: to show that the use of interactive methods in teaching the French language in secondary schools is effective and to emphasize what should be paid attention to in order to achieve the goal set in the educational process.

Methods: "Chain of words", "Fourth is redundant", "The one who knows, the one who doesn't know", "When nature enters the language".

Result: formation of skills in the use of modern technologies in French language classes.

Keywords: French language, theory, practice, experience, need, methods, modern technologies, methodical books, innovation, promotion, scientific...

Эффективность использования интерактивных и современных методов на уроках французского языка

Рахмонова Гулноза Саидовна

Гиждуванский район, Бухарская область

62 специализируется на преподавании иностранных языков

учитель французского языка в интернате

Аннотация: данная статья посвящена эффективности использования интерактивных и современных методов на уроках французского языка, вниманию к преподаванию французского языка сегодня.

Цель написания данной статьи: показать, что использование интерактивных методов в обучении французскому языку в общеобразовательных школах эффективно и подчеркнуть, на что следует обратить внимание, чтобы достичь поставленной цели в образовательном процессе.

Методы: «Цепь слов», «Четвертый лишний», «Тот, кто знает, тот, кто не знает», «Когда природа входит в язык».

Результат: формирование навыков использования современных технологий на уроках французского языка.

Ключевые слова: французский язык, теория, практика, опыт, потребность, методы, современные технологии, методические пособия, инновации, популяризация, научные...

Barchamizga ma'lumki, bugun fransuz tiliga faniga bo'lgan ehtiyoj yana ko'payib, umumta'lim maktablarida ushbu fanni o'qitish yo'lga qo'yildi. Maktabda o'quvchilar fransuz tilining fonetikasi, leksikasi va grammatikasi yuzasidan o'ta zarur bo'lgan ilmiy bilimlar silsilasi bilan qurollantirish maqsadida o'quv qo'llanmalari, metodik kitoblar chop etila boshlandi. Ayni vaqtda fransuz tili mashg'ulotlari o'quvchi shaxsini tarbiyalash va uni rivojlantirish vositasi hamdir. Fransuz tilini o'qitishda nazariyani amaliyotga bog'lash deganda o'quvchilardan tildan egallayotgan ilmiy va nazariy bilimlarini amalda qo'llashini ta'minlash, ularni mustaqil turmush uchun zarur bo'lgan amaliy ko'nikmalar bilan qurollantirishni tushunamiz. Nazariyani amaliyotga bog'lash fransuz tilini o'qitishni foydali maqsadlarga burish, o'rganilayotgan til hodisalarini o'quvchilarning nutqiy faoliyatini rivojlantirishga bo'ysundirish, til ta'limini hayot bilan, kundalik turmush bilan, odamlarning mehnat faoliyati bilan bog'lash demakdir.

Fransuz tili darslarida o'quv predmetlarini hozirgi fan yutuqlari zaminida bayon qilish talab etilsa, tushunarlik prinsipi o'quv predmetlarini bolalarning yoshi, shaxsiy xususiyatlari, hayotiy tajribalari, tayyorgarlik darajasiga moslashtirishni, ya'ni oddiydan murakkabga, xususiydan umumiyga borishni taqozo qiladi. Fransuz tilini o'qitish metodikasida ilmiylik va tushunarlik prinsiplariga bir-birini to'ldiradigan va dars samaradorligini taminlaydigan yagona prinsip sifatida qaraladi. Bu ikki prinsipni parallel ravishda amalga oshirishda:

- til fanidagi tushuncha va atamalarning ma'nosini sharhlash, atroflicha tahlil qilish, puxta o'zlashtirishni taminlash;
- til sathlarini o'zaro aloqadorlikka o'rganish;
- til va nutqni farqlab o'rganish usul hamda vositalarini topish, amaliyotda qo'llash;
- o'quvchilarning yosh imkoniyatlarini, zehni, iqtidorlarini hisobga olish, mustaqil ijodiy fikrlash, uning mahsulini nutq sharoitiga mos ravishda og'zaki va yozma tarzda to'g'ri, sodda, ravon ifodalash ko'nikmalarini shakllantirish va rivojlantirishga yo'naltirilgan lingvopsixologik o'yin-topshiriqlardan foydalanish ko'zda tutiladi.

Fransuz tili darslarida ko'rsatmalilikdan foydalanish o'tiladigan mavzuni zoxiriy ifodalash va egallangan bilimlarni takrorlash va mustahkamlash yuzasidan belgilanadi. Darslarda rasmlar, narsa buyumlarni bevosita kuzatish, ushlab va ularning mantiq-mohiyatini chuqurroq anglashga, qurilganlarni og'zaki ifodalash ehtiyoji esa o'quvchida boyitish, mustaqil mushohada ko'nikmasini rivojlantirishga, birlamchi nutqiy malakalar hosil bo'lishiga yordam beradi.

**Fransuz tili darslarida interfaol va zamonaviy usullardan foydalanish
samarasi quyidagilar:**

- o'quvchilar yangi bilimlarni tez va mustaqil egallaydi;
- o'rganilgan bilimlarni amalda qo'llashga harakat qiladi va mustaqil ijodiy ishlaydi;
- o'rganilgan mavzu doirasida izlanadi;
- atrofni kuzatishga, ko'rganlarini umumlashtirishga va matnni qo'shimcha ma'lumotlar bilan boyitishga o'rganadi;
- so'z boyligi oshadi, suhbatdoshi bilan o'zaro muloqotga kirishishi, og'zaki va yozma nutqi rivojlanadi;
- qisqa vaqt ichida ko'p ma'lumotga ega bo'ladi.

Ko‘rinadiki, interfaol usullar, elektron darsliklar zamonaviy axborot texnologiyalari majmuasi sifatida respublikamizning fransuz tili ta’limi samaradorligini oshirishga xizmat qiladi.

Shuningdek, quyidagi interfaol usullar ham darslarni qiziqarli va mazmunli tashkil etishda samara beradi.

“So‘zlar zanjiri” usuli. Bu usulda fransuz tili o‘qitishning boshlang‘ich qismida qo‘llash tavsiya etiladi. Masalan: Fransuz tilidan ranglar, raqamlar yoki shunga o‘xshash oddiy mavzular o‘tilgandan so‘ng, shu mavzularga oid ma’lumot dastlab o‘qituvchi tomonidan aytiladi va o‘quvchilar ham o‘qituvchi aytganini, ham o‘zi yangi so‘z aytib davom ettiradi. Bu usul xotirani mustahkamlaydi va mavzular esda qolishiga yordam beradi.

“To‘rtinchisi ortiqcha” usuli. Bu usul rasmlarsiz tashkil etiladi. O‘quvchiga yoki bolaga bir guruhga kiruvchi uchta predmet va boshqa guruhga mansub bitta predmet nomi aytiladi. Masalan: atirgul, boychechak, binafsha, qo‘ziqorin. O‘quvchi ular orasidan ortiqchasini aytganidan so‘ng undan fikrini asoslab berishi so‘ralishi kerak. Bu usul o‘quvchilarning tafakkuri rivojlanishiga yordam berishi bilan birga nutqning o‘sishiga ham yordam beradi. Metod individual tarzda o‘tkazilsa ham yaxshi samara beradi, guruhda musobaqa ko‘rinishida o‘tkazilsa o‘quvchilarning qiziqishi yanada ortadi

“SO‘ZLAR BAHSI” METODI. Bu metod fransuz tili darslarida qo‘llanilganda bir bob, mavzu va mavzuning qismlari yuzasidan so‘zlar bahsini tashkil etish tavsiya etiladi. Fransuz tili darsida o‘qituvchi o‘quvchilarga mavzuga doir so‘zlarning harflarini chalkash holda keltirib, undan so‘z yasash va uning ma’nosini keltirish topshiriladi. Shu tariqa o‘quvchining zukkoligi va so‘z boyligini oshirishga erishiladi.

“Bilgan bilag‘on, bilmagan topog‘on” usuli. Bunda o‘quvchilarga darsni mustahkamlashda savol beriladi. Bilgan o‘quvchiga bilag‘on rag‘bat kartočkasi, bilmagan o‘quvchiga javob topib kelgandan keyin topog‘on o‘quvchi kartočkasi

beriladi. Bu usul ham o'quvchilarni ushbu fanga qiziqishini oshirishda yaxshi samara beradi.

Xulosa qilib aytganda, bugungi kunda barcha insonlar zamonaviy texnologiyalardan foydalanadi, mobil aloqa, matnli, ovozli va videoxabarlar, kompyuter o'yinlari, internet orqali xaridlar, rasm va video tasvirga olish hamda ularni dunyoning xoxlagan joyiga bir zumda yuborish. Shuningdek, zamonaviy texnologiyalar maishiy hayotimizni ham yengillashtiradi, mikroto'lqinli pechlar, kir yuvish mashinalari, kabelli telvideniya, raqamli elektr-gaz-suv hisoblagichlar, elektron pul o'tkazmalar va hokazo. Zamonaviy texnologiyalarning ham ko'plab afzaliklari mavjud. Masalan audio, video, va matnlar orqali chet tillarini mustaqil ravishda o'rganishimiz, mavzularni tahlil qilish mumkin.

Foydalanilgan adabiyotlar:

1. X.Ne'matov, O.Bozorov. Til va nutq. Toshkent. "Oqituvchi" 1993-yil.
2. X.Ne'matov, A.G'ulomov. Maktabda til sathlarini o'zaro bog'lab o'rganish. Toshkent. 1992- yil.
3. Piraxunova F.N., Nazirov A.X. O'qitishning yangi pedagogik texnologiyalari. Uslubiy qo'llanma.
4. Internet saytlari. [www. ziyo.net](http://www.ziyo.net), [www. edu.uz](http://www.edu.uz), [www. kitob.uz](http://www.kitob.uz)